

บทที่ 2

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นที่รู้จักแพร่หลายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศและสังคมโลก จึงมีบทความ หนังสือ งานวิจัย มากมายที่กล่าวถึงแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไป ประยุกต์ใช้ช่วยทำให้ฝ่าฟันวิกฤตการณ์ต่างๆไปได้ รวมทั้งความยั่งยืนของงานหัตถกรรม เครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง ที่สามารถดำรงอยู่ได้จนถึงปัจจุบัน ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการใช้ชีวิตของ ชุมชนตั้งแต่ดั้งเดิมดำเนินไปตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(2552) ได้สรุปความหมายของ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้อย่างกระชับและเข้าใจง่ายว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำเนินอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึง ระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนา เศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุค โลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร เพื่อสามารถเผชิญกับผลกระทบใดๆอัน เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความ ระมัดระวัง ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริตและ ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดีและได้สรุปองค์ประกอบของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

- ความพอประมาณ หมายถึงความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากหรือน้อยเกินไปและต้องไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
- ความมีเหตุผล หมายถึงการตัดสินใจดำเนินการอย่างมีเหตุผล ตามหลักวิชาการ กฎหมาย ศีลธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม คำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นจากการกระทำอย่างรอบคอบ
- ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการ เปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเพื่อที่สามารถปรับตัว และรับมือได้อย่างทันที่

- เงื่อนไขความรู้ หมายถึงเพื่อให้เกิดความพอเพียงในการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยความรู้ รอบคอบและระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆมาใช้วางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน
- เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึงเพื่อให้เกิดความพอเพียงในการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องยึดหลักคุณธรรมเป็นแนวทาง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น มีความสามัคคี ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน พากเพียร มีสติและปัญญา

นอกจากนั้นยังมีวรรณกรรม หนังสือ งานวิจัยและบทความต่างๆที่กล่าวถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ สุเมธ ตันติเวชกุล(2542) กล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแก่พสกนิกรชาวไทยให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้แก่รากฐานของตนเองและฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศซึ่งต้องยึดหลักทางสายกลางในการดำรงชีวิตเพื่อสร้างความสามารถในการพึ่งตนเอง และนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทัศนะของสุเมธ ตันติเวชกุล(2542) มีแนวคิดในการสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับฐานรากของบุคคล โดยยึดหลักทางสายกลางของการดำเนินชีวิตบนวิถีแห่งการใฝ่หาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่การดำเนินชีวิตด้วยปัญญาบนฐานแห่งการเรียนรู้อันจะนำสังคมและประเทศไทยไปสู่การพัฒนาอย่างบูรณาการ โดยอาศัยฐานทรัพยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้านและการมีส่วนร่วมของชุมชนบนพื้นฐานของสังคมแห่งการเรียนรู้และพอเพียงเพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้ การพึ่งตนเองมีหลายด้าน ได้แก่ การพึ่งตนเองด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเทคโนโลยีและด้านเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับ ประเวศ วะสี(2542) ที่เห็นด้วยที่ว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะเป็นเศรษฐกิจสายกลางที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับความเป็นครอบครัว ชุมชน วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงชีวิตจิตใจ สังคม มีความเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อนุรักษ์วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและครอบคลุมถึงคุณธรรม ศีลธรรม และจิตใจไปพร้อมๆกัน เช่นงานหัตถกรรมและศิลปกรรมที่เป็นงานฝีมือของครอบครัว เป็นอาชีพที่ทำให้สมาชิกของครอบครัวสามารถทำงานอยู่ร่วมกันได้เกิดความอบอุ่นในครอบครัว แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ประเทศไทยผ่านวิกฤตไปได้และช่วยกระตุ้นให้เกิดแนวคิดใหม่ให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมไม่คำนึงถึงแต่เงิน หันมาสนใจทางด้านจิตใจ ครอบครัว ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการเมือง ซึ่งเป็นวิถีไทยแต่ดั้งเดิม

อภิชัย พันธเสน(2549) กล่าวถึงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรูปธรรมของพุทธเศรษฐศาสตร์หรือเป็นองค์ความรู้ภาคปฏิบัติที่เป็นส่วนสำคัญของพุทธเศรษฐศาสตร์ซึ่งจะอธิบายถึงหลักการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีเหตุผล นั่นก็คือความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เข้าใจธรรมชาติตามสภาพที่เป็นจริงตามหลักธรรมะและใช้ชีวิตให้สอดคล้องกับธรรมชาติซึ่งจะทำให้เกิดความสุขที่มาจากความสงบ

อานันท์ ปันยารชุน(2542) กล่าวว่าปัจจัย (input) ที่จำเป็นของเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่คุณธรรมและความรู้ ส่วนความมีเหตุผล ความพอประมาณและการมีภูมิคุ้มกันเป็นกระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ของความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่ ความมั่นคง ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน

อภิชัย พันธเสนและคณะ(2550)ได้สังเคราะห์งานวิจัย ข้อเขียนและบทความที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง 204 ชิ้น ช่วง พ.ศ 2542-2550 ซึ่งแบ่งได้เป็นมิติทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหารจัดการ การศึกษาและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย สุขภาพและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีไม่มากนัก นำมาอธิบายในการวิเคราะห์เชิงระบบโดยวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงในฐานะเป็นวาทกรรมที่จะนำไปสู่การดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคล นโยบายเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาที่เน้นการพึ่งตนเอง วาทกรรมเพื่อการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและในฐานะที่เป็นกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมที่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่ทำให้ก้าวทันโลกาภิวัตน์ได้ จากการสังเคราะห์สรุปได้ว่างานเขียนส่วนใหญ่อยู่ในมิติเศรษฐกิจสังคม งานวิจัยเกือบทั้งหมดชี้ให้เห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่เดิมแล้วในสังคมไทย ซึ่งมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่มาจากศาสนาธรรมต่างๆและได้เปรียบเทียบกับเศรษฐกิจพอเพียงกับเศรษฐศาสตร์กระแสหลักหรือระบบทุนนิยมและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงยังมีจำกัด มีไม่เพียงพอที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ภาคเศรษฐกิจสมัยใหม่และยังขาดความรู้ที่จะส่งเสริมบทบาทในทุกระดับของประเทศและขาดความรู้เพื่อเชื่อมต่อสถาบันครอบครัว โรงเรียน ศาสนา เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศไปตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2548) มีความเห็นว่าสังคมไทยยังขาดภูมิคุ้มกันกล่าวคือยังพึ่งตนเองไม่ได้และยังขาดความพอดี จึงทำให้ขาดภูมิคุ้มกันที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมและชี้ว่าปัญหาการคอร์รัปชันจะลดลงถ้าใช้ชีวิตไม่ฟุ้งเฟ้อ ทำงานให้พอดี มีบ้านแต่พอดี ดำรงฐานะให้เหมาะสม ขยันทำงานโดยไม่พึ่งคนอื่นมากเกินไปคือการใช้ชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ศรีศักร วัลลิโภดม(2543) กล่าวว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม สามารถควบคุมทั้งปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม หากเศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้เต็มพื้นที่ของประเทศไทยจะสามารถฟื้นฟูสังคมและธรรมชาติไปพร้อมกันและมีความเห็นว่าเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมีความไม่พอเพียงจึงทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องซึ่งไปกระทบกับการดำรงชีวิตของชาวบ้านจนทำให้เกิดความขัดแย้งและเกิดการต่อสู้และความรุนแรงตามมา

2.2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หนังสือ งานวิจัยและบทความต่างๆที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ได้แก่ อภิชัย พันธเสน และคณะกล่าวถึงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นการจัดการธุรกิจซึ่งได้มาจากการรวบรวมจากกระแสพระราชดำรัสในที่ต่างๆที่เกี่ยวข้องและจากการศึกษาโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดาและสหกรณ์โคนมหนองโพ ราชบุรีซึ่งเป็นการดำเนินการธุรกิจและอุตสาหกรรมภายใต้กรอบแนวคิด

เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนเพื่อนำไปศึกษาและปฏิบัติและสามารถสรุปหลักการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการธุรกิจได้ 9 ประการได้แก่

1. การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีต้นทุนการผลิตต่ำแต่ถูกหลักวิชาการสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด คือในกระบวนการผลิตทั้งหมดจะไม่ให้มีของเสียออกจากระบบการผลิต โดยของเสียของระบบการผลิตหนึ่งจะถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยในการผลิตของอีกกระบวนการผลิต ทำให้ไม่มีของเสียเป็นการลคมลพิษ
3. เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน นอกจากจำเป็นเพราะจะทำให้เกิดความเสียหายกับผลผลิต
4. มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม คือขนาดการผลิตสอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ
5. ดำเนินธุรกิจอย่างรอบคอบ ไม่โลภมากและไม่เน้นกำไรในระยะสั้นเป็นหลัก
6. ประกอบธุรกิจอย่างซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค ลูกค้า ลูกจ้างและผู้จำหน่ายวัตถุดิบ
7. มีผลิตภัณฑ์หลายชนิดและสามารถปรับเปลี่ยนได้ง่ายเพื่อกระจายความเสี่ยง
8. ไม่ก่อกวนสินจนเกินความสามารถในการบริหารจัดการหรือบริหารความเสี่ยงต่ำ
9. ใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่นเป็นหลักและเน้นตลาดในท้องถิ่นก่อนแล้วค่อยขยายไปตลาดภูมิภาค จนถึงตลาดภายในประเทศและต่างประเทศตามลำดับ

วิชัย รูปจำดี(2552) อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาชุมชน การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับการพัฒนาชุมชน และกล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมจะนำไปใช้กับการพัฒนาชุมชน ได้แก่

1. ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นผลจากการรวบรวมสะสมความรู้จากการปฏิบัติจริง มีการทดลอง วิจัย ติดตามประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องจึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชน
2. ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะการวิเคราะห์บนพื้นฐานความเป็นจริงของสังคมไทยซึ่งไม่มีในตำราตะวันตก
3. ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะเป็นบูรณาการความรู้จากหลายสาขา ต้องพิจารณารอบด้านผสมผสานกันและมองปัญหาแบบองค์รวมในการแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ
4. ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคมประเทศจนถึงสังคมโลก เพราะมีจุดมุ่งหมายให้มนุษย์ดำเนินชีวิตภายใต้ความถูกต้องเหมาะสมไปสู่ความสมดุล มั่นคงและยั่งยืน
5. ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในทุกสาขาอาชีพซึ่งไม่ใช่ชุดความรู้สูตรสำเร็จแต่ต้องนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน สาขาอาชีพ
6. ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมีเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นต้นแบบตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมที่ทำให้เข้าใจและประยุกต์ไปใช้ได้กับการพัฒนาชุมชน

นอกจากนั้นยังกล่าวถึงชุมชนเข้มแข็ง ลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง มูลเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็งหรือการรวมกลุ่มของคนในชุมชนและแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของชุมชน และสรุปว่าการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนจนสามารถพึ่งตนเองได้จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน

ประสพโชค มั่งสวัสดิ์(2552) กล่าวถึงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและมีเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพโดยนำมาใช้ในการบริหารจัดการปัจจัยทุนทั้ง 4 ประเภทคือทุนกายภาพ ทุนมนุษย์ ทุนธรรมชาติและทุนสังคมซึ่งภาครัฐและภาคเอกชนจำเป็นต้องนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมให้มีความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันและต้องมีความรู้คู่คุณธรรมเพื่อสามารถนำประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

สมพจน์ วรรณนุช(2551) กล่าวถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องเริ่มต้นจากภายในและเกิดจากปัจจัยภายในซึ่งเป็นไปตามแนวทางของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจภายในครัวเรือน ชุมชน ภายในประเทศเป็นหลักและให้วิสาหกิจชุมชนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างรากฐานมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเอง ให้ความสำคัญกับการผลิตและการบริโภคภายในชุมชน ภายในประเทศ ลดขั้นตอนการตลาดและการเงินทำให้วางแผนการผลิตได้พอเหมาะใช้หลักพอประมาณไม่ทำให้มีการผลิตมากเกินไปจนเหลือใช้เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรธรรมชาติ มีระบบการจัดการอย่างมีเหตุผลและสร้างภูมิคุ้มกัน โดยการพัฒนาเริ่มจากภายในให้มีความเข้มแข็งไม่พึ่งพาจากภายนอก การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการใช้ปัจจัยภายในเป็นกลไกขับเคลื่อนเนื่องจากเป็นปัจจัยที่สามารถควบคุมได้ นอกจากนั้นยังต้องสร้างจิตสำนึกให้มีคุณธรรม ให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญคำนึงสิ่งแวดล้อมและเพิ่มความรู้ เน้นการลงทุนที่จะพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้แก่ชุมชนมากขึ้นเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

เสรี พงศ์พิศ(2549) เน้นชุมชนจะเข้มแข็งได้ต้องมีการเรียนรู้ มีความเป็นอิสระ สามารถคิดและตัดสินใจได้เอง พึ่งพาตนเองได้และการพัฒนาที่ยั่งยืนย่อมเกิดจากข้างในคือเริ่มจากคนในชุมชนซึ่งต้องมีการเรียนรู้เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ สามารถสรุปการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. การเรียนรู้สภาพที่เป็นจริง ปัญหาที่กำลังประสบเปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกัน
2. การเรียนรู้ให้ได้หลักคิด โดยเริ่มจากการหาข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้ หลักคิดแนวทางปฏิบัติและนำไปสู่ปัญญา
3. การเรียนและการจัดการทรัพยากร ต้องมีความคิดสร้างสรรค์นำเอาภูมิปัญญาดั้งเดิมที่สะสมถ่ายทอดกันมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. การเรียนรู้สังคมโลกในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป

5. การเรียนรู้ที่จะสร้างเครือข่ายหรือสร้างความสัมพันธ์ร่วมมือทำกิจกรรมกับชุมชนอื่น เพื่อสามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ การทำงานแบบเครือข่ายจะช่วยลดรายจ่าย เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

นรินทร์ สังข์รักษาและคณะ (2552) แสดงให้เห็นว่าหลังจากนำแนวทางการพัฒนาแบบ เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ทำให้วิสาหกิจชุมชนมีการออมเพิ่มขึ้น สามารถฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจมาได้ ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้นและแหล่งความรู้ส่วนใหญ่ได้รับจากสื่อบุคคลจาก ภายนอกท้องถิ่นซึ่งวิสาหกิจชุมชนจะคัดสรรสิ่งที่เหมาะสมกับตนเอง ได้ดีกว่าที่คนอื่นมาจัดการให้

นอกจากนั้นสันติ บางอ้อ(2542) แสดงความคิดเห็นว่าลักษณะของอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับ หลักเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ใช้ เทคโนโลยีอย่างง่าย มุ่งขยายตลาดในท้องถิ่นเป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะการผลิตและการตลาดที่มีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารจัดการ จึงมีโอกาสประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ดีกว่า

2.3 ความยั่งยืนของงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ที่บ้านเกาะเกร็ด

งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองที่บ้านเกาะเกร็ด มีผลงานเป็นที่ยอมรับทั้งในและ ต่างประเทศ ถือเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลาย วัฒนาอาราม ต่างๆบนเกาะเกร็ดส่วนใหญ่เป็นศิลปินในสมัยอยุธยา พิศาล บุญผูก(2550) อธิบายถึงขั้นตอนการทำ เครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองอย่างละเอียด วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาบ้านเกาะเกร็ด ประเภท ของผลิตภัณฑ์และลักษณะที่สำคัญของผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาบ้านเกาะเกร็ด รวมทั้งประเภทของ ลายที่นำมาสลักตกแต่งบนเครื่องปั้นดินเผาซึ่งเป็นลายแบบมอญ และกล่าวถึงประวัติความเป็นมาและ วิวัฒนาการการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนำเทคนิคการทำแบบดั้งเดิมมาปรับปรุงใช้ร่วมกันกับเทคนิค สมัยใหม่ มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่างานหัตถกรรม เครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง บ้านเกาะเกร็ดสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

เอ็ด ภิรมย์(2548) กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของเกาะเกร็ด ศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของเกาะ เกร็ด แนะนำวัดและแหล่งที่น่าสนใจในเกาะเกร็ดและเน้น ว่าเกาะเกร็ดคนนอกจากจะเป็นแหล่งท่องเที่ยว มี งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงมานานแล้วยังเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา มี ระบบจริยธรรมคุณธรรมที่ทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขมีการพึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีวัดเป็นศูนย์รวมร่วมมือกันทำกิจกรรมสร้างความสามัคคีในชุมชน

สมบูรณ์ แก้วกระบิด (2550)กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาภูมิปัญญาชาวบ้าน เครื่องปั้นดินเผา ของชุมชนเกาะเกร็ดที่มีคุณสมบัติเอื้อต่อการได้รับพิจารณาคัดเลือกให้เป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ดีเด่น เนื่องจากมีลักษณะภูมิศาสตร์ ชาติพันธุ์ ประวัติชุมชน องค์ความรู้ภูมิปัญญา เครื่องปั้นดินเผาและการมีผู้นำชุมชนเป็นองค์ประกอบ รวมทั้งมีการพัฒนาคนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ รูปแบบ เปลี่ยนจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นเครื่องใช้ในครัวเรือนมาเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นเครื่องประดับตกแต่ง

และของที่ระลึก นอกจากนั้นยังมีงานวรรณกรรมอีกหลายเล่มกล่าวถึงประวัติ ความเป็นมาและขั้นตอน
ในการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองของบ้านเกาะเกร็ด ซึ่งศึกษาในเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม แต่ไม่ได้
นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ งานวิจัยเรื่องนี้จะศึกษาการนำแนวหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการที่จะช่วยทำให้งานหัตถกรรม
เครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง บ้านเกาะเกร็ด สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

